

HƯỚNG DẪN CHẤM

Câu I (3,0 điểm)

1/ Một nguyên tố R có 3 đồng vị X, Y, Z, tổng số hạt cơ bản (e, p, n) của 3 đồng vị bằng 111. Số neutron của đồng vị X bằng số proton, số neutron của đồng vị Z hơn đồng vị Y 1 hạt.

a) Xác định số khối của 3 đồng vị.

b) Cho biết tỷ lệ số nguyên tử của các đồng vị như sau: $X : Y = 393 : 50$ và $Y : Z = 50 : 57$, xác định khối lượng nguyên tử trung bình của R và khối lượng của $9,033 \cdot 10^{22}$ nguyên tử R.

2/ Trong công thức oxide cao nhất của nguyên tố T (nằm ở nhóm A của bảng tuần hoàn) oxygen chiếm 56,338% khối lượng. Xác định công thức phân tử của oxide trên.

Câu I (3)	Nội dung	Điểm
1 (2,0)	Theo giả thiết ta lập được hệ PT $\begin{cases} 6Z + N_1 + N_2 + N_3 = 111 \\ N_1 = Z \\ N_3 = N_2 + 1 \end{cases} \Rightarrow 7Z + 2N_2 = 110 (*)$	0,5
	Ta có: $1 \leq \frac{N_2}{Z} \leq 1,5 \rightarrow 110/10 \leq Z \leq 110/9 \Rightarrow 11 \leq Z \leq 12,22$	
	$Z = 11 \rightarrow N_2 = 16,5$: loại $Z = 12 \rightarrow N_2 = 13$: nhận	
	$\rightarrow N_1 = 12 \Rightarrow A_1 = 24$ $\rightarrow N_2 = 13 \Rightarrow A_2 = 25$ $\rightarrow N_3 = 14 \Rightarrow A_3 = 26$	
	Theo gt ta có tỷ lệ số nguyên tử : $X : Y = 393 : 50$ và $Y : Z = 50 : 57$ $\rightarrow$ tỉ lệ số nguyên tử $X : Y : Z = 393 : 50 : 57$	0,5
	$\frac{24 \times 393 + 25 \times 50 + 26 \times 57}{393 + 50 + 57} = 24,328$	
	Ta có 1mol R chứa $6,022 \cdot 10^{23}$ nguyên tử $\rightarrow 0,15\text{mol R}$ chứa $9,033 \cdot 10^{22}$ nguyên tử $\rightarrow mR = 0,15 \times 24,328 = 3,6492$ g	0,5
2 (1,0)	Gọi oxide cao nhất của nguyên tố là T_2O_n (n là số thứ tự nhóm của nguyên tố T)	0,5
	$\frac{\%O}{\%T} = \frac{16n}{2T} = \frac{56,338}{43,662} \rightarrow T = 6,2n$ Nghiệm phù hợp là $n = 5$; $T = 31 \rightarrow T$ là P. Công thức hợp chất là P_2O_5 .	0,5

Câu II (4,0 điểm)

1/ Cho X, Y là 2 nguyên tố ở hai nhóm A liên tiếp của bảng tuần hoàn, Y thuộc nhóm VA. Tổng số proton trong hạt nhân nguyên tử X và Y là 23. Ở trạng thái đơn chất X và Y không phản ứng với nhau.

a) X, Y là hai nguyên tố nào?

b) Viết công thức electron (theo quy tắc octet), công thức cấu tạo của phân tử YO_2 .

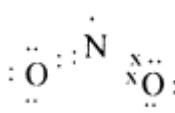
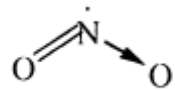
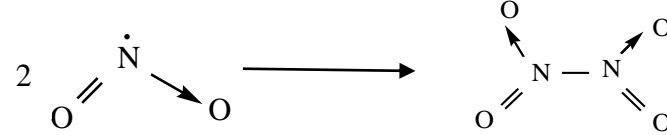
c) Giải thích tại sao hai phân tử YO_2 có thể kết hợp tạo ra Y_2O_4 .

2/ Nguyên tố R thuộc chu kì 3 của bảng tuần hoàn. Nguyên tử của nguyên tố R có các giá trị năng lượng ion hóa (kJ/mol) như sau:

I_1	I_2	I_3	I_4	I_5	I_6	I_7	I_8
1000	2251	3361	4564	7013	8495	27106	31669

a) Xác định tên nguyên tố và kí hiệu hóa học của R.

b) Một số fluoride của R gồm: RF_4 , RF_6 . Cho biết trạng thái lai hóa của R trong các hợp chất trên.

Câu II (4)	Nội dung	Điểm
1(3)	<p>a) X và Y ở hai nhóm A liên tiếp trong bảng tuần hoàn, Y thuộc nhóm VA → X thuộc nhóm IVA hoặc nhóm VIA.</p> <p>Mà $Z_X + Z_Y = 23 \rightarrow X, Y$ thuộc các chu kì nhỏ (chu kỳ 2 và chu kỳ 3). Mặt khác, X và Y không thể cùng chu kỳ (vì hai nguyên tố thuộc hai nhóm A kế tiếp trong một chu kỳ sẽ hơn kém nhau 1 proton, nghĩa là ở ô số 11 và 12, không có nguyên tố nào thuộc nhóm VA)</p> <p>TH 1: Y thuộc chu kỳ 2 → $Z_Y = 7$.</p> <p>Vậy: $Z_X = 23 - 7 = 16$</p> <p>Trường hợp này thỏa mãn vì ở trạng thái đơn chất nitrogen không phản ứng với sulfur.</p> <p>TH 2: Y thuộc chu kỳ 3 → $Z_Y = 15$.</p> <p>Vậy $Z_X = 23 - 15 = 8$</p> <p>Trường hợp này không thỏa mãn vì ở trạng thái đơn chất oxygen phản ứng với phosphorus.</p>	<p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p>
	<p>b) CTPT : NO_2</p> <p>CT electron:</p> <p>CTCT:</p> 	<p>0,25</p> <p>0,25</p>
	<p>c) mỗi phân tử NO_2 còn 1 electron độc thân nên 2 phân tử NO_2 dễ kết hợp thành N_2O_4 nhờ sự ghép đôi của 2 electron độc thân ở nguyên tử N.</p> 	<p>0,5</p> <p>0,5</p>
	<p>a) Đối với nguyên tố R :</p> <p>So sánh các tỉ số $\frac{I_{i+1}}{I_i}$ ta thấy $\frac{I_7}{I_6}$ lớn hơn các tỉ số $\frac{I_{i+1}}{I_i}$ khác nên R thuộc nhóm</p>	<p>0,5</p>
2 (1)		

VIA, do đó R là sulfur (S)	
b) Các florua của R là : SF ₄ , SF ₆ . + SF ₄ có S lai hóa sp ³ d. + SF ₆ có S lai hóa sp ³ d ²	0,5

Câu III (4,0 điểm)

1/ Nhiệt độ sôi của một số chất được cho trong bảng dưới đây:

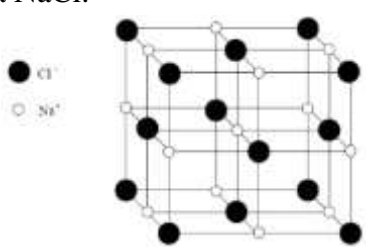
Chất	LiH	CH ₄	NH ₃	H ₂ O	HF
Nhiệt độ sôi (°C)	> 900	-164	-33	100	19

Giải thích sự biến đổi nhiệt độ sôi của các chất trong bảng trên.

2/ Cấu trúc của sodium chloride (NaCl) là một trong những kiểu cấu trúc tinh thể cơ bản của các hợp chất ion. Trong một ô mạng cơ sở, các ion Cl⁻ lập thành một mạng tinh thể lập phương tâm diện và các ion Na⁺ chiếm tâm của ô mạng (tâm của hình lập phương) và trung điểm của các cạnh hình lập phương đó.

a) Biểu diễn cấu trúc của một ô mạng cơ sở NaCl và cho biết số phối trí của Na⁺ và Cl⁻.

b) Ô mạng cơ sở của NaCl có hằng số mạng là $a = 5,64 \text{ \AA}$ và bán kính của Na⁺ là $r(\text{Na}^+) = 1,16 \text{ \AA}$. Tính bán kính ion của chloride, $r(\text{Cl}^-)$ và độ đặc khít của mạng tinh thể NaCl.

Câu III (4)	Nội dung	Điểm
1 (2)	LiH là hợp chất ion $\Rightarrow$ lực tương tác tĩnh điện giữa các phân tử LiH mạnh hơn nhiều so với tương tác khuếch tán của các phân tử còn lại $\Rightarrow$ LiH có nhiệt độ sôi cao nhất.	0,5
	- NH ₃ , H ₂ O và HF tạo được liên kết hydro còn CH ₄ thì không $\Rightarrow$ nhiệt độ sôi của NH ₃ , H ₂ O và HF cao hơn CH ₄ .	0,5
	- NH ₃ , HF và H ₂ O đều tạo được liên kết hydro nhưng mỗi phân tử chất NH ₃ và HF chỉ tạo được 1 liên kết còn mỗi phân tử nước tạo được 2 liên kết hydro $\Rightarrow$ nước tạo được mạng lưới liên kết hydro với cấu trúc không gian ba chiều chặt chẽ nên có nhiệt độ sôi cao hơn.	0,5
	- F có độ âm điện lớn hơn N $\Rightarrow$ liên kết hydro giữa các phân tử HF bền hơn trong phân tử NH ₃ và $M_{\text{HF}} > M_{\text{NH}_3} \Rightarrow$ nhiệt độ sôi của HF lớn hơn nhiệt độ sôi của NH ₃ .	0,5
2 (2 điểm)	Cấu trúc ô mạng cơ sở của NaCl. 	0,5
	Mỗi ion Na ⁺ được bao quanh bởi 6 ion Cl ⁻ $\Rightarrow$ số phối trí là 6 Mỗi ion Cl ⁻ được bao quanh bởi 6 ion Na ⁺ $\Rightarrow$ số phối trí là 6	0,5

	Sự tiếp xúc giữa ion Na^+ với ion Cl^- xảy ra ở trên cạnh, khi đó: $2[r(\text{Na}^+) + r(\text{Cl}^-)] = a \Rightarrow 2[1,16 + r(\text{Cl}^-)] = 5,64\text{A}^0$ $\Rightarrow r(\text{Cl}^-) = 1,66\text{A}^0$.	0,5
	$\text{Độ đặc khí} = 4 \frac{\pi[r(\text{Na}^+)^3 + r(\text{Cl}^-)^3]}{a^3} \cdot 100\% = 57,3\%.$	0,5

Câu IV: (4,0 điểm)

1. Cân bằng các phản ứng oxi hoá khử sau theo phương pháp thăng bằng electron:

- a) $\text{FeS}_2 + \text{H}_2\text{SO}_4(\text{đ}) \xrightarrow{t^0} \text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{SO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
 b) $\text{Mg} + \text{HNO}_3 \longrightarrow \text{Mg}(\text{NO}_3)_2 + \text{N}_2\text{O} + \text{N}_2 + \text{NH}_4\text{NO}_3 + \text{H}_2\text{O}$
 (biết tỉ lệ mol của $\text{N}_2\text{O} : \text{N}_2 : \text{NH}_4\text{NO}_3$ là 1 : 1 : 1)
 c) $\text{Fe}_3\text{O}_4 + \text{HNO}_3 \longrightarrow \text{N}_x\text{O}_y + \dots$
 d) $\text{C}_2\text{H}_4 + \text{KMnO}_4 + \text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{C}_2\text{H}_4(\text{OH})_2 + \text{MnO}_2 + \text{KOH}$

2/ Đốt bột iron (sắt) trong khí oxygen thu được hỗn hợp chất rắn X gồm Fe và 3 oxide của iron. Hòa tan hoàn toàn 23,04 gam hỗn hợp X vào dung dịch chứa 0,96 mol H_2SO_4 đặc, dư, đun nóng, thu được dung dịch Y và khí V (lít) SO_2 (sản phẩm khử duy nhất đo ở đkc). Cho 420 ml dung dịch NaOH 2M vào dung dịch Y thu được 25,68 gam kết tủa và dung dịch Z chứa m (gam) chất tan. Tìm giá trị của V, m.

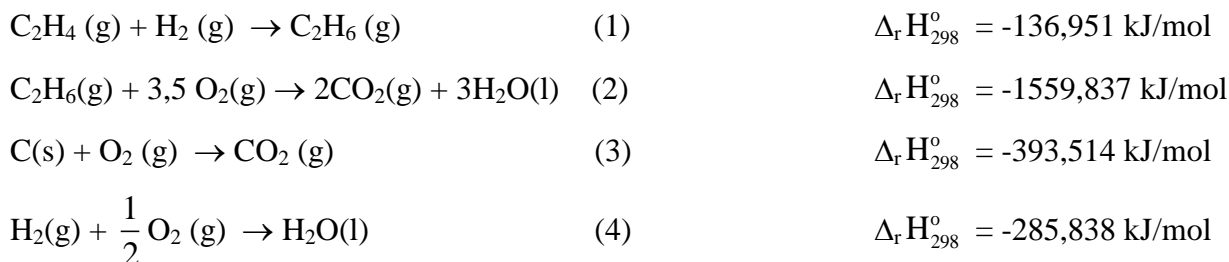
Câu IV (4,0)	Nội dung	Điểm
1 (2)	a) $\begin{array}{l} 2 \quad \quad \text{FeS}_2 \longrightarrow \text{Fe}^{+3} + 2\text{S}^{+4} + 11\text{e} \\ 11 \quad \quad \text{S}^{+6} + 2\text{e} \longrightarrow \text{S}^{+4} \\ \hline 2\text{FeS}_2 + 11\text{S}^{+6} \longrightarrow 2\text{Fe}^{+3} + 15\text{S}^{+4} \end{array}$ $2\text{FeS}_2 + 14 \text{H}_2\text{SO}_4(\text{đ}) \xrightarrow{t^0} \text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 + 15\text{SO}_2 + 14\text{H}_2\text{O}$	0,5
	b) $\begin{array}{l} 1 \quad \quad 5\text{N}^{+5} + 26\text{e} \longrightarrow \overset{+1}{\text{N}_2\text{O}} + \overset{0}{\text{N}_2} + \overset{-3}{\text{NH}_4^+} \\ 13 \quad \quad \text{Mg}^0 \longrightarrow \text{Mg}^{+2} + 2\text{e} \end{array}$ $13\text{Mg} + 32\text{HNO}_3 \rightarrow 13\text{Mg}(\text{NO}_3)_2 + \text{N}_2\text{O} + \text{N}_2 + \text{NH}_4\text{NO}_3 + 14 \text{H}_2\text{O}$	0,5
	c) $\begin{array}{l} (5x-2y) \quad \quad \text{Fe}_3\text{O}_4 \longrightarrow 3\text{Fe}^{+3} + 1\text{e} \\ 1 \quad \quad \text{xN}^{+5} + (5x-2y)\text{e} \longrightarrow \overset{+2y/x}{\text{N}_x\text{O}_y} \end{array}$ $(5x-2y) \text{Fe}_3\text{O}_4 + (46x-18y)\text{HNO}_3 \rightarrow \text{N}_x\text{O}_y + (15x-6y)\text{Fe}(\text{NO}_3)_3 + (23x-9y)\text{H}_2\text{O}$	0,5
	d) $\begin{array}{l} 3x \quad \quad 2\text{C}^{-2} \rightarrow 2\text{C}^{-1} + 2\text{e} \\ 2x \quad \quad \text{Mn}^{+7} + 3\text{e} \rightarrow \text{Mn}^{+4} \end{array}$ $3\text{C}_2\text{H}_4 + 2\text{KMnO}_4 + 4\text{H}_2\text{O} \longrightarrow 3\text{C}_2\text{H}_4(\text{OH})_2 + 2\text{MnO}_2 + 2\text{KOH}$	0,5

<p>(b) $M_{C_7H_{16}} = 100 \text{ gam.mol}^{-1}$ có $\Delta_r H_{298}^0(3) = -4426 \text{ kJ}$.</p> <p>$M_{H_2} = 2 \text{ gam.mol}^{-1}$ có $\Delta_r H_{298}^0(2) = -486 \text{ kJ}$</p> <p>$\Rightarrow 100 \text{ gam } H_2$ có $\Delta_r H_{298}^0 = -486 \cdot \frac{100}{2} = -24300 \text{ kJ}$.</p> <p>Nếu lấy cùng khối lượng nhiên liệu chúng ta thấy hydrogen là một loại khí có nhiệt cháy rất cao $\Rightarrow H_2$ là nhiên liệu hiệu quả hơn cho tên lửa.</p>	<p>0,5</p> <p>0,25</p>
---	--------------------------------------

Câu VI (2,0 điểm)

Cho các dữ kiện dưới đây:

Hãy xác định:

a) enthalpy tạo thành chuẩn của $C_2H_4(g)$ ($\Delta_f H_{298}^0(C_2H_4(g))$).

b) enthalpy chuẩn của phản ứng đốt cháy $C_2H_4(g)$ ($\Delta_r H_{298}^0$ đốt cháy $C_2H_4(g)$).

Câu VI (2,0)	Nội dung	Điểm															
a	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 50%;">$C_2H_6(g) \rightarrow C_2H_4(g) + H_2(g)$</td> <td style="width: 40%; text-align: right;">$-\Delta_r H_{298}^0(1)$</td> </tr> <tr> <td></td> <td>$2CO_2(g) + 3H_2O(l) \rightarrow C_2H_6(g) + 3,5 O_2(g)$</td> <td style="text-align: right;">$-\Delta_r H_{298}^0(2)$</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2x</td> <td>$C(s) + O_2(g) \rightarrow CO_2(g)$</td> <td style="text-align: right;">$\Delta_r H_{298}^0(3)$</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3x</td> <td>$H_2(g) + \frac{1}{2} O_2(g) \rightarrow H_2O(l)$</td> <td style="text-align: right;">$\Delta_r H_{298}^0(4)$</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center; border-top: 1px solid black;"> $2C(s) + 2H_2(g) \rightarrow C_2H_4(g) \quad \Delta_f H_{298}^0(C_2H_4(g)) = 136,951 + 1559,837 + 2(-393,514) + 3(-285,838) = 52,246 \text{ kJ}$ </td> </tr> </table>		$C_2H_6(g) \rightarrow C_2H_4(g) + H_2(g)$	$-\Delta_r H_{298}^0(1)$		$2CO_2(g) + 3H_2O(l) \rightarrow C_2H_6(g) + 3,5 O_2(g)$	$-\Delta_r H_{298}^0(2)$	2x	$C(s) + O_2(g) \rightarrow CO_2(g)$	$\Delta_r H_{298}^0(3)$	3x	$H_2(g) + \frac{1}{2} O_2(g) \rightarrow H_2O(l)$	$\Delta_r H_{298}^0(4)$	$2C(s) + 2H_2(g) \rightarrow C_2H_4(g) \quad \Delta_f H_{298}^0(C_2H_4(g)) = 136,951 + 1559,837 + 2(-393,514) + 3(-285,838) = 52,246 \text{ kJ}$			<p>0,5</p> <p>0,5</p>
	$C_2H_6(g) \rightarrow C_2H_4(g) + H_2(g)$	$-\Delta_r H_{298}^0(1)$															
	$2CO_2(g) + 3H_2O(l) \rightarrow C_2H_6(g) + 3,5 O_2(g)$	$-\Delta_r H_{298}^0(2)$															
2x	$C(s) + O_2(g) \rightarrow CO_2(g)$	$\Delta_r H_{298}^0(3)$															
3x	$H_2(g) + \frac{1}{2} O_2(g) \rightarrow H_2O(l)$	$\Delta_r H_{298}^0(4)$															
$2C(s) + 2H_2(g) \rightarrow C_2H_4(g) \quad \Delta_f H_{298}^0(C_2H_4(g)) = 136,951 + 1559,837 + 2(-393,514) + 3(-285,838) = 52,246 \text{ kJ}$																	
b	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 50%;">$C_2H_4(g) \rightarrow 2C(s) + 2H_2(g)$</td> <td style="width: 40%; text-align: right;">$\Delta_f H_{298}^0(C_2H_4(g))$</td> </tr> <tr> <td></td> <td>$2C(s) + 2O_2(g) \rightarrow 2CO_2(g)$</td> <td style="text-align: right;">$2\Delta_r H_{298}^0(3)$</td> </tr> <tr> <td></td> <td>$2H_2(g) + O_2(g) \rightarrow 2H_2O(l)$</td> <td style="text-align: right;">$2\Delta_r H_{298}^0(4)$</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center; border-top: 1px solid black;"> $C_2H_4(g) + 3O_2(g) \rightarrow 2CO_2(g) + 2H_2O(l) \quad \Delta_r H_{298}^0 \text{ đốt cháy } C_2H_4(g) = 52,246 + 2(-393,514) + 2(-285,838) = -1306,458 \text{ kJ/mol}$ </td> </tr> </table>		$C_2H_4(g) \rightarrow 2C(s) + 2H_2(g)$	$\Delta_f H_{298}^0(C_2H_4(g))$		$2C(s) + 2O_2(g) \rightarrow 2CO_2(g)$	$2\Delta_r H_{298}^0(3)$		$2H_2(g) + O_2(g) \rightarrow 2H_2O(l)$	$2\Delta_r H_{298}^0(4)$	$C_2H_4(g) + 3O_2(g) \rightarrow 2CO_2(g) + 2H_2O(l) \quad \Delta_r H_{298}^0 \text{ đốt cháy } C_2H_4(g) = 52,246 + 2(-393,514) + 2(-285,838) = -1306,458 \text{ kJ/mol}$			<p>0,5</p> <p>0,5</p>			
	$C_2H_4(g) \rightarrow 2C(s) + 2H_2(g)$	$\Delta_f H_{298}^0(C_2H_4(g))$															
	$2C(s) + 2O_2(g) \rightarrow 2CO_2(g)$	$2\Delta_r H_{298}^0(3)$															
	$2H_2(g) + O_2(g) \rightarrow 2H_2O(l)$	$2\Delta_r H_{298}^0(4)$															
$C_2H_4(g) + 3O_2(g) \rightarrow 2CO_2(g) + 2H_2O(l) \quad \Delta_r H_{298}^0 \text{ đốt cháy } C_2H_4(g) = 52,246 + 2(-393,514) + 2(-285,838) = -1306,458 \text{ kJ/mol}$																	

Học sinh làm theo cách khác mà kết quả đúng vẫn cho điểm tối đa.

..... **Hết**.....